

PLAN RADA ZA 2023. GODINU

PROGRAMSKI CILJEVI:

1. Prelazak u post-fosilno društvo uz razvijen pokret za klimatsku pravdu u Republici Hrvatskoj

- 1.1. Usklađenost klimatskih politika u RH i EU s najnovijom klimatskom znanosti i globalnim ciljem zadržavanja zagrijavanja ispod 1.5 C te provedba istih politika
- 1.2. Klimatska znanost i mjere integrirane u širu legislativu i javne politike
- 1.3. Zaustavljeni štetni fosilni i nuklearni projekti u RH
- 1.4. Izgrađen nacionalni klimatski pokret
- 1.5. Uspostavljeni modeli komunalne energetike
- 1.6. Poboľšane i provedene prometne politike

2. Zaštita prirodnih, zajedničkih i javnih dobara i javnih usluga

- 2.1. Održivo i participativno upravljanje prostorom
- 2.2. Spriječena privatizacija, komodifikacija i financijalizacija prirodnih, zajedničkih i javnih dobara i usluga
- 2.3. Razvijeni modeli demokratizacije upravljanja prirodnim, zajedničkim i javnim dobrima i uslugama
- 2.4. Podignuta svijest o krizi bioraznolikosti
- 2.5. Zaustavljeni projekti štetni za bioraznolikost

2.6. Ispravna provedba zakonodavnog okvira za zaštitu prirode i prostornih resursa u RH i EU

2.7. Zaštita rijeka

2.8. Doprinos zaustavljanju štetnih trgovinskih i investicijskih sporazuma u RH

2.9. Zadržavanje standarda u regulaciji genetski modificiranih organizama u RH i EU, uključujući njihovu primjenu i na proizvode novih tehnika genetskog inženjeringa

3. 'Zero waste' društvo utemeljeno na prevenciji, ponovnoj uporabi i održivom gospodarenju otpadom

3.1. Unaprijeđeno zakonodavstvo RH i EU u skladu s hijerarhijom gospodarenja otpadom

3.2. Unaprijeđeno zakonodavstvo RH i EU u skladu s hijerarhijom gospodarenja otpadom

3.3. Razvijeni 'zero waste' modeli upravljanja i poslovanja (gradova i općina, festivala, hotela, restorana, kafića, događaja, ureda itd.)

3.4. Učinkovita provedba politika vezanih za jednokratnu plastiku

3.5. .5. Podignuta svijest o štetnosti jednokratne plastike

3.6. Doprinos rješavanju problema nastanka i zbrinjavanja otpada od hrane

3.7. Razvijeni centri za popravak i ponovnu uporabu otpada (tekstil, bic-pop, roba široke potrošnje)

3.8. Doprinos rješavanju problema ilegalnih odlagališta otpada

4. Razvijen i ojačan okolišni aktivizam te pokret u regiji i Republici Hrvatskoj

4.1. Informirani i educirani građani i građanke o temama zaštite okoliša, o njihovim pravima, mogućnostima te metodama aktivističkog djelovanja

4.2. Građani i građanke samostalno i aktivno djeluju s ciljem zaštite prirode i okoliša te uspostavljanja održivog i pravednog društva

4.3. Proširena iskustva, znanja i prakse Zelene akcije radi osnaživanja aktivista i aktivistkinja, inicijativa i organizacija civilnog društva kroz intersekcionalni pristup

4.4. Ojačane i povezane aktivističke i okolišne mreže u RH i regiji, posebno Zeleni forum, SEENET i Young Friends of the Earth Europe

1. Unaprjeđenje organizacijskog razvoja

Što se tiče unaprjeđenja organizacijskog razvoja Zelene akcije početkom 2023. godine održat ćemo Operativno planiranje ZA 2022 na kojem će sudjelovati svi zaposlenici i zaposlenice, nekoliko aktivista i aktivistkinja ZA. Bez obzira na eventualne promjene i dodatan fokus rada koji može proizaći iz Operativnog planiranja, u 2023. godini nastaviti ćemo sa sljedećim aktivnostima:

Daljnijim unaprjeđenjem sustava upravljanja profesionalnim timom na način održavanja redovitih uredskih sastanaka (jednom mjesečno); redovitim sastancima Upravnog odbora Zelene akcije, tromjesečnim planovima rada po strateškim ciljevima (na sastancima timova raspoređenih po strateškim ciljevima) i projektima te vođenjem evidencije radnog vremena. Sve navedene sastanke održavati ćemo ili uživo ili online, prema mogućnostima.

Povećati broj članova i članica Zelene akcije i to planiramo ostvariti tijekom svih naših aktivnosti, a osobito putem Okolišnog filmskog festivala te Ekoseminara (u sklopu kojeg ćemo organizirati 10-12 predavanja o različitim temama zaštite okoliša i održivog razvoja) koji planiramo za jesen 2023. godine, distribucijom letka Zelene akcije, itd.

Nastaviti ćemo rad na unutarnjoj strukturi Zelene akcije te u 2023. napraviti evaluaciju funkcioniranja nove strukture bazirane na Strateškim ciljevima.

Također ćemo nabaviti 2 foto i/ili audio-video računalna programa za potrebe izrade online materijala za aktivnosti Zelene akcije i time olakšati i unaprijediti rad voditeljice komunikacija i komunikacijskog tima ZA.

Planiramo nastaviti unaprjeđivati rad komunikacijskog tima ZA u smjeru veće vidljivosti rada Zelene akcije kao Centra znanja te ćemo održati 5 sastanaka komunikacijskog tima.

U svrhu bolje vidljivosti ZA, planiramo tiskati dodatne materijale poput bedževa, banera, majica i sl.

U 2023. ćemo nastaviti razvijati interne strategije i mehanizme preveniranja i nošenja s problemom izgaranja (tzv. burn-out), uključujući brigu o mentalnom zdravlju zaposlenika_ca i volontera_ki. Planiramo organizirati 2 sastanka na tu temu.

Nastavit ćemo aktivno razvijati Facebook i Instagram stranicu 'Zero Waste Croatia Network' koja nam služi kao centralno mjesto za edukaciju i online zagovaranje za sve kampanje i projekte.

2. Unaprjeđenje financijske održivosti organizacije

U 2023. godini planiramo biti jednako kao i do sada aktivni u ostvarivanju financijske podrške našim aktivnostima iz EU fondova, ali i u traženju novih donatora te novih načina za osiguranje financijskih sredstava za naš rad. Fundraising tim ZA tijekom 2023. pratit će objavljivanje natječaja, te u manjim timovima raditi na pripremi projekata, dogovaranju partnerstva, itd., a na svim sastancima Upravnog odbora redovito će se razmjenjivati informacije i mišljenja o nekim novim donatorima, kao i o svim natjecajima i projektnim idejama.

Nadamo se kako će Grad Zagreb ponovo imati pozivni natječaj za financiranje servisa Zeleni telefon, te se planiramo javiti na isti.

Također, namjeravamo dogovoriti i nastavak financijske podrške njemačke agencije za zaštitu okoliša vezano za sudjelovanje javnosti u procesima donošenja odluka.

Nakon što smo dobili Akreditaciju za mobilnost odraslih u sklopu Erasmus plus programa na period od 5 godina, koji će nam omogućiti da se lakše prijavljujemo na mobilnosti stručnog usavršavanja zaposlenika, volontera i vanjskih suradnika ZA koji sudjeluju u edukacijama ZA i na taj način na pomoći da interno

ojačamo kapacitete zaposlenika na području obrazovanja o klimatskoj i društvenoj pravdi, ali i ostalim aspektima našeg rada. Napraviti ćemo planiranje aktivnosti i razmjena.

U 2023. planiramo prijaviti projektne aktivnosti na nekoliko natječaja fondacija koje se bave temom klimatskih promjena. Neke od njih su EUKI i MINOR foundation.

Također smo prijavili i samostalnu prijavu njemačkoj Agenciji za okoliš, zaštitu prirode na temu sudjelovanja građana u okolišnim procesima te financiranje našeg servisa za građane Zeleni telefon.

Suradnju s PMF-om koji nas smatra potencijalnim budućim poslodavcem za svoje studente, u 2023. godini planiramo nastaviti suradnju te osiguravati barem 2 mjesta za obavljanje stručne prakse u Zelenoj akciji i po potrebi se odazivati na pozive za održavanje predavanja na temu okolišnog aktivizma i prava okoliša.

Za projekt LIFE koji je prijavila mreža Justice and Environment, a sudjelovat ćemo kao članica mreže u provedbi aktivnosti, rezultate očekujemo u prvom kvartalu 2023. godine.

Također kao i svake godine poslali smo aplikaciju za financiranje klimatskih aktivnosti i kampanja Europskoj klimatskoj fondaciji (ECF) te očekujemo pozitivan odgovor za nastavak financiranja rada i 2023.

Također u 2023. planiramo pokrenuti proces planiranja razvoja online fundraisinga kako bi krenuli u diverzifikaciju prihoda i veliku ovisnost o projektnom financiranju.

Aplicirati ćemo i na male grantove koje će raspisivati pokret Break Free From Plastic i mreža Zero Waste Europe, kako bismo dodatno ojačali naš rad na temama plastike i zero waste gradova.

U 2023. godini nadamo se nastavku projekta Civitates u kojem sudjelujemo zajedno s nekoliko drugih organizacija civilnog društva iz Hrvatske, a u kojem ćemo nastaviti s aktivnostima usmjerenim jačanju civilnog društva, boljoj umreženosti i suradnji. Također, Zelena akcija će, između ostalog biti zadužena i za temu SLAPP u smislu istraživanja i skretanja pozornosti na razne pravne postupke protiv aktivista i aktivistkinja kao i organizacija civilnog društva.

3. Analiza provedbe javnih politika i zakona u programskim područjima djelovanja Centara znanja

Jedna od tema kojom ćemo se svakako baviti sljedeće godine bit će gospodarenje otpadom na nacionalnoj razini na lokacijama diljem Hrvatske koje su predviđene za regionalne Centre za gospodarenje otpadom i spaljivanje otpada. Smatramo kako će nam u toj kampanji vezanoj za zagovaranje boljih rješenja svakako pomoći činjenica da smo u koordinaciji koalicije udruga i inicijativa okupljenih u mrežu Zero Waste Hrvatska, s kojom ćemo nastaviti redovito održavati sastanke i planirati zajedničke aktivnosti te imati barem 1 zajedničko priopćenje, a nastaviti ćemo i sa zajedničkom online kampanjom na društvenim mrežama. Nastaviti ćemo pomagati inicijativama i udrugama koje se protive štetnim projektima, što znači niz sastanaka po potrebi i pomoć u kreiranju argumentacije za njihove lokalne kampanje.

Sudjelovat ćemo i u pisanju komentara na izmjene svih zakonodavnih akata vezanih uz gospodarenje otpadom na nacionalnoj razini. S obzirom na to da je prošle godine donesen novi Zakon o gospodarenju otpadom, a potrebno je donijeti još niz podzakonskih akata koji su najavljeni od strane Ministarstva (novi nacionalni Plan gospodarenja otpadom 2023-2028, Pravilnik o ambalaži i ambalažnom otpadu), svakako ćemo se aktivno uključiti u davanje prijedloga i primjedbi. Također, s obzirom da smo ove godine imenovani u novoosnovani Odbor za kružno gospodarstvo, aktivno ćemo i kroz rad u tom tijelu sudjelovati u nastojanju da se unaprijedi postojeća legislativa vezana za gospodarenje otpadom. Taj će rad svakako obuhvaćati niz sastanaka te davanje naših prijedloga i primjedbi.

Osim navedenog, kao članovi radne skupine za unapređenje sustava gospodarenja otpadom u Zagrebu, nastaviti ćemo sa zagovaranjem održivijeg sustava gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu, te sudjelovati u kreiranju lokalnih dokumenata koji reguliraju to područje (novi Plan gospodarenja otpadom 2023-2028, Odluka o načinu prikupljanja i naplate otpada). U sklopu te kampanje imat ćemo minimalno 20 sastanaka s

članovima radne skupine, minimalno 5 sastanaka s zagrebačkim partnerskim nevladinim organizacijama, komentirati sve izmjene gradskih akata vezanih za gospodarenje otpadom i nastaviti s online kampanjom na društvenim mrežama. U sklopu projekta novog projekta koji počinje u 11. mjesecu 2022. "Communities go circular" (CERV program) dovest ćemo u Zagreb iduće godine strane stručnjake koji će educirati gradsku vlast i članove radne skupine o najboljim metodama za razvoj re-use centara u Zagrebu i tehnologije za ekološki prihvatljivu obradu miješanog otpada prije odlaganja.

Što se tiče suradnje s drugim gradovima i općinama, nastaviti ćemo koordinaciju i razvoj mreže postojećih hrvatskih zero waste gradova i općina i kandidata za tu prestižnu titulu te evaluirati njihove rezultate, a u sklopu projekta "Zero Waste Cities", financiranog od strane Zero Waste Europe, najavljeni su novi sub-grantovi za iduću godinu za rad sa gradovima i općinama na putu prema dobivanju zero waste certifikata. Stoga ćemo nastaviti surađivati sa 7 jedinica lokalne samouprave na Krku, 12 jedinica lokalne samouprave iz Međimurja, kao i sa Gradom Zagrebom kojeg ćemo savjetovati kroz spomenutu radnu skupinu. Potencijalno ćemo, ovisno o veličini sub-granta i kapacitetima, surađivati s još nekim gradovima koji su iskazali interes, poput Koprivnice i Velike Gorice. U svrhu jačanja mreže zero waste gradova i općina ta će suradnja obuhvaćati minimalno 10 sastanaka s barem 22 jedinica lokalne samouprave te izradu preporuka za unapređenje sustava gospodarenja otpadom. U sklopu novog projekta "Communities go circular" pokrenut ćemo i suradnju sa Gradom Pustom te održati radionice jačanja njihovih kapaciteta na temu zero waste certifikacije i pokretanja RE-USE centra.

U sklopu projekta JEDRO surađivat ćemo sa projektnim partnerima u aktivnostima kojima je cilj istraživanje lokalnih praksi vezanih za gospodarenje otpadom. To znači sudjelovanje na barem 3 zajednička sastanka i rad na planiranim istraživanjima.

Što se tiče teme plastike, u 2023. godini ponovno planiramo cijeli niz zagovaračkih i edukativnih aktivnosti vezanih uz smanjenje uporabe jednokratne plastike, poticanja ponovne uporabe te borbe protiv plastičnog zagađenja. Svakako ćemo imati barem 3 priopćenja medijima te barem 2 ulične akcije na ovu temu. Nadalje, s obzirom na to da smo dio Povjerenstva za implementaciju Direktive o jednokratnoj plastici, nastaviti ćemo aktivno sudjelovati u radu tog tijela koje će se ponajviše baviti pripremom i izradom i praćenjem provedbe podzakonskih akata vezanih za jednokratnu plastiku. Taj će angažman između ostalog obuhvaćati sudjelovanje na nizu sastanaka, koordinaciju s partnerskim organizacijama te formiranje zajedničkih prijedloga. Kao koordinatori Platforme protiv zagađenja plastikom u RH sazvat ćemo barem 5 sastanaka s partnerskim organizacijama s ciljem boljeg umrežavanja, zajedničkog djelovanja i planiranja kampanja te imati barem jedno zajedničko medijsko priopćenje.

Nadalje, kao koordinatori radne grupe na temu dostupnosti i priuštivosti (višekratnih i netoksičnih) menstrualnih proizvoda unutar Break Free From Plastic pokreta, održavat ćemo sastanke jednom mjesečno te planirati zajedničke kampanje na europskoj i nacionalnoj razini. Planiramo barem dva medijska priopćenja te jednu uličnu akciju na temu menstrualnih proizvoda. U narednoj godini planiramo jačati povezanost između partnerskih udruga koje se bave temom menstrualnog siromaštva i okolišnih udruga.

Osim toga, u suradnji s Aktivističkom grupom Zelene akcije i partnerskim organizacijama, nastaviti ćemo provoditi kreativne aktivnosti u sklopu kampanje "Srpanj bez plastike", kao i u ostatku godine. U Srpnju bez plastike ćemo održati barem 1 radionicu, filmsku projekciju i kviz.

Također, nastaviti ćemo i s davanjem savjeta organizacijama, kafićima, festivalima, hotelima, zdravstvenim ustanovama i drugim zainteresiranim za smanjenje, odnosno izbacivanje jednokratne plastike iz svojeg poslovanja.

S obzirom na planove Vlade RH da poveća kapacitet LNG terminala na Krku za 100% i izgradi novi plinovod, sljedeće godine ćemo nastaviti s kampanjom protiv tog projekta te ćemo organizirati 2 akcije i poslati 2 priopćenja medijima. Ovisno o tijeku realizacije projekta, radit ćemo monitoring i reagirati po potrebi. Dodatno, planiramo se povezati s organizacijama i zajednicama iz zemalja iz kojih se LNG doprema u Hrvatsku, kako bismo osvijestili javnost o štetnom utjecaju cijelog lanca opskrbe plinom - od njegovog vađenja i prijevoza do potrošnje. Planiramo organizirati barem 1 online sastanak i 1 javni događaj (online ili uživo).

U 2023. godini ćemo voditi kampanju za potpuno napuštanje korištenja plina u sektoru toplinarstva i električne energije. Poseban fokus će biti na Gradu Zagrebu i okolici zbog najveće potrošnje plina na ovom području. Planiramo organizirati 2 akcije i poslati 2 priopćenja medijima te planiramo ući u dijalog s Vladom

RH i Gradom Zagrebom te zatražiti barem 1 sastanak s navedenim institucijama. Također, u sklopu kampanje ćemo producirati vizualni i audio-video sadržaj za društvene mreže - 2 kratka videa i 5 infografika. Nastavit ćemo aktivno surađivati s europskim mrežama koje rade na temi plina poput Friends of the Earth Europe (FoEE), Food & Water Action Europe, Beyond Gas etc. Sudjelovat ćemo na 8 online sastanaka mreže FoEE i na 5 online sastanaka neformalne mreže Beyond Gas.

Iduće godine će Zelena akcija ugostiti 1 sastanak mreže FoEE uživo u RH na temu klimatskih promjena i energetike, a posebno plina. Također, vjerojatno će se održati 1 konferencija mreže Beyond Gas uživo i na kojoj planiramo sudjelovati.

U sklopu projekta „Unlocking the potential for increasing the uptake for biodiversity funding“ kojeg financira Federalno ministarstvo za okoliš, zaštitu prirode, nuklearnu sigurnost i zaštitu potrošača Savezne Republike Njemačke putem Europske inicijative za okoliš (EURENI), a koordiniraju EuroNatur i CEE Bankwatch Network (uz nacionalne partnere: Balkani (Bugarska), DOPPS (Slovenija), Green Liberty (Latvija) i Zelena akcija (Hrvatska)), u prvom kvartalu 2023. biti će objavljena publikacija u kojoj će biti sumirani rezultati okruglih stolova organiziranih tijekom 2022., s preporukama za uklanjanje detektiranih prepreka uspješnijoj apsorpciji EU sredstava za projekte zaštite i obnove bioraznolikosti u istočnoj Europi.

Nastaviti ćemo kampanju protiv deregulacije nove generacije GMO-a (Europska komisija bi u prvoj polovici 2023. trebala izići s prijedlogom novog zakonodavstva na tom području). Zelena akcija će nastaviti pratiti ovu temu te se uključiti u raspravu oko novog zakonodavstva na nacionalnoj i EU razini.

Nastaviti ćemo rad unutar Vijeća za GMO (savjetodavno tijelo Vlade RH) sudjelovanjem na sjednicama i dostavom mišljenja na teme o kojima različite institucije traže očitovanje Vijeća.

Sudjelovat ćemo u tematskoj mreži METAR (Mreža za edukaciju, tranziciju, adaptaciju i razvoj), trogodišnjem projektu u kojem je Zelena akcija partner. Organizirat ćemo: 1 radionicu za novinare na temu klime i niskouglične tranzicije, 1 javno savjetovanje za dvije smjernice za razvoj javnih politika (vjerojatno vezane uz prilagodbu klimatskim promjenama) te sudjelovati u ostalim projektnim aktivnostima i projektnim sastancima, od kojih će 2 biti dvodnevna sastanka uživo.

U rujnu ćemo obilježiti Europski tjedan mobilnosti, kao i uvijek posljednjih dvadesetak godina. Temu i način obilježavanja odredit ćemo s obzirom na aktualne okolnosti, ali vjerojatno će biti ili 1 ulična akcija ili 1 okrugli stol.

U kampanji za prestanak korištenja ugljena u hrvatskom elektroenergetskom sektoru organizirat ćemo barem 2 javna događaja, vjerojatno ulične akcije. Smatramo da je nužno napraviti plan za zatvaranje do 2026. godine, uz supstitucije energijom iz obnovljivih izvora i adekvatnim zbrinjavanjem radnika, dok Vlada to namjerava napraviti i do 7 godina kasnije.

Nastavit ćemo biti aktivni na okolišnim temama vezanima uz Grad Zagreb, osobito u sektoru prostornog planiranja i urbanizma. Na tom polju se očekuju participativni procesi u kojima ćemo zastupati okolišne teme i integraciju s klimatskom adaptacijom.

U sklopu našeg projekta tematskih mreža - JEDRO održati ćemo dvodnevni nacionalni sastanak tematske mreže sa najmanje 25 sudionika

Također objavit ćemo izvještaj o rezultatima istraživanja javnog mnijenja te izvještaj o rezultatima regionalnih fokus grupa. Također objavit ćemo izvještaj o rezultatima provedenih intervjua na temu gospodarenja otpadom te izvještaj o rezultatima provedenih intervjua s osobama iz komunalnih poduzeća za pružanje vodnih usluga.

Objaviti ćemo 4 znanstvena i 4 stručna članka u temama gospodarenja otpadom, građanske energije iz OiE i upravljanja vodnim uslugama te izraditi 3 smjernice za JLP(R)S i 3 smjernice za javne politike na nacionalnoj razini. U sklopu JEDRA je također planirana organizacija 3 jednodnevne radionice o analizi društvenog utjecaja i 3 okrugla stola.

Održati će se 10 sastanaka sa donositeljima odluka u području gospodarenja otpadom, vodnih usluga i građanske energije iz OiE.

U 2023. godini nastavit ćemo aktivno sudjelovati u djelovanju mreže europskih okolišnih pravnika Justice & Environment, gdje naša Željka Leljak Gracin ima predsjedavajuću funkciju. U tom smislu sudjelovat ćemo

na najmanje 8 sastanaka Upravnog odbora, a sudjelovat ćemo i u pripremi i održavanju godišnje skupštine mreže koju planiramo održati u prvoj polovici 2023. uživo u Zagrebu ili okolici budući da to posljednje 3 godine nije bilo moguće iako je bilo planirano.

Djelovanje u koordinaciji Zelenog foruma, nacionalnoj mreži okolišnih organizacija civilnog društva planiramo nastaviti i u 2023. godini, a osim redovite komunikacije putem mailing liste, planiramo sudjelovati na minimalno 6 sastanka koordinacije.

U sljedećoj ćemo nastaviti biti aktivni i u mreži European Environmental Bureau, te sudjelovati na sastancima pravne grupe te mreže, kao i grupe koja se bavi upravljanjem vodama, a po potrebi i drugih grupama. U 2023. godini nastavit ćemo aktivno sudjelovati na sjednicama Saborskog odbora za zaštitu okoliša i prirode, u kojem kolegica Željka Leljak Gracin vrši funkciju vanjske članice. Sudjelovat ćemo na minimalno 8 sjednica te o temama sjednica, kao i ishodima diskusija obavještavati Zeleni forum.

U 2023. godini ćemo nastaviti pratiti rad Savjeta za razvoj civilnog društva gdje smo imali predstavnicu_ka u čak 5 saziva.

U 2023. godini nastavit ćemo redovito sudjelovati na sastancima inicijative koja se bavi zaštitom rijeka u Hrvatskoj, a u kojoj, zajedno sa još nekoliko organizacija civilnog društva, razmjenjujemo novosti vezane za rijeke te promišljamo o raznim koracima za njihovu zaštitu. U 2023. godini sudjelovat ćemo na najmanje 7 sastanaka inicijative.

Sljedeće ćemo godine nastaviti, po potrebi, pomagati Inicijativi za spas Rječine te ćemo u tu svrhu ići održavati komunikaciju s predstavnicima Inicijative kao i institucijama na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini u svrhu revitalizacije rijeke Rječine.

Što se tiče projekta HES Kosinj (i s njime povezanog projekta HE Senj) u 2023. godini nastavit ćemo pružati podršku mještanima Gornjeg i Donjeg Kosinja i Mlakve, te nastojati na sve dopuštene načine zaštititi njihova prava kao i rijeku Liku.

Kako smo 2022. godine započeli pomagati inicijativi građana vezanim za zaštitu Ivanščice koja je usmjerena sprečavanju novog kamenoloma na tom području, ali i prema većoj zaštiti cijelog područja, planiramo to nastaviti i u 2023. godini.

4. Prijenos specifičnih znanja u Republici Hrvatskoj i u zemljama jugoistočne Europe, zemljama u području Euro-Mediterrana i drugim zemljama kroz međunarodnu razvojnu suradnju

Biciklopopravljaona je volonterski biciklistički servis u kojem svi zainteresirani mogu besplatno, uz pomoć volontera Zelene akcije, sami popraviti svoj bicikl. Osim što građanima pruža konkretnu uslugu (besplatan popravak bicikla uz vlastito sudjelovanje) te im na taj način pomaže da se kreću održivo, Biciklopopravljaona od samog početka djeluje i kao svojevrsni društveni i edukacijski centar, jer se kroz interakciju korisnika i volontera koji zajedno popravljaju bicikl dešava kontinuirana razmjena znanja i vještina.

Biciklopopravljaona će nastaviti raditi i u 2023. godini. Za građane će biti otvorena svaki četvrtak od 17:00, osim za državne praznike i tijekom kolovoza. Očekujemo da će tijekom 2023. biti obavljeno minimalno 350 popravaka na biciklima građana koji nas posjećuju.

Također, Biciklopopravljaona će nastaviti s uobičajenim donacijskim aktivnostima: donacije u vidu starih bicikala preuzimat će se od građana, volonteri će ih popravljati i tako popravljene prosljeđivati različitim kategorijama stanovništva kojima je bicikl potreban, ali si ga ne mogu sami priuštiti. Među najčešćim primateljima donacija prošlih nekoliko godina bili su izbjeglice, stanovništvo potresom pogođenih područja, obitelji slabijeg imovinskog statusa, beskućnici, a sve su češće i donacije institucijama poput domova za djecu bez roditeljske skrbi. Donacije bicikala najčešće se krajnjim korisnicima prosljeđuju u suradnji s udrugama i inicijativama koje u svom fokusu imaju humanitarnu djelatnost. Neke od udruga i institucija s kojima smo do sada surađivali u aktivnosti doniranja bicikala jesu: udruga "Ljudi za ljude", udruga "Are you

Sirious", Isusovačka služba za izbjeglice, Rehabilitacijski centar za stres i traumu, Caritas, pojedini centri za socijalnu skrb, Facebook stranica "Sharing is Caring"... Očekujemo da će i u 2023. godini sastav primatelja donacija biti sličan te da ćemo u distribuciji donacija surađivati sa sličnim tipom udruga. Očekujemo da ćemo u 2023. godini donirati minimalno 100 bicikala.

Tijekom 2023. godine u radu Biciklopopravljaone trebalo bi sudjelovati minimalno 15 volontera koji će ostvariti minimalno 1000 volonterskih radnih sati.

Povrh toga, sredinom 2023. namjeravamo dovršiti napredni tečaj za nove volontere Biciklopopravljaone (tečaj započinje krajem 2022. godine) te započeti i dovršiti održavanje uvodnog tečaja popravljanja bicikala za žene. U napredni tečaj za nove volontere bit će uključeno 8 osoba, od kojih će barem 4 biti žene ili pripadnici ranjivih skupina. Ovaj tečaj bi trebale uspješno završiti barem 4 osobe, a od polaznika će se, kao vid praktične edukacije, očekivati volontiranje u Biciklopopravljaoni tijekom uobičajenih termina četvrtkom. Uvodni tečaj popravljanja bicikala za žene bit će otvoren samo ženama, a svrha mu je, prije svega, potaknuti žene da se u većoj mjeri uključe u aktivnost popravljanja bicikala, u kojoj su (kao i u većini drugih tehničkih djelatnosti) podzastupljene. U tečaj bi inicijalno bilo uključeno barem 8 žena od kojih bi barem njih 4 uspješno završilo tečaj.

Tijekom cijele 2023. godine provodit ćemo Erasmus+ KA220 projekt "Towards Communities of Reuse Practices". Zelena akcija je vodeći partner, a u projektu sudjeluju još dvije udruge (iz Srbije i Grčke). Udruge partneri će se u sklopu ovog projekta međusobno educirati za provođenje različitih aktivnosti ponovne uporabe koje kao svoj bitan element uključuju sudjelovanje članova lokalne zajednice, i to ne samo u svojstvu korisnika, nego i u svojstvu volontera te aktivnih sudionika procesa. Svaka od partnerskih udruga na projektu obučit će druge dvije za provođenje jedne aktivnosti ponovne uporabe u kojoj ona ima značajno iskustvo, i svaka će udruga u svojoj lokalnoj zajednici provesti aktivnosti za koje su je druge dvije u sklopu projekta educirale. Zato će građani, unatoč činjenici da je projekt usmjeren prije svega na međusobnu edukaciju udruga, imati od njega koristi već u fazi provedbe .

Zelena akcija će u sklopu projekta održati barem dvije radionice popravljanja malih kućanskih aparata te barem dvije radionice čiji je cilj produženje životnog vijeka odjeće. U obje grupe radionica građani će kroz vlastito sudjelovanje učiti o popravljanju malih kućanskih aparata, odnosno popravljanju odjeće. Zamisao je da ove radionice postanu stalna aktivnosti u okviru budućeg Centra za ponovnu uporabu, kojeg bismo u dogledno vrijeme željeli uspostaviti.

U minimalno 4 radionice koje će se desiti u sklopu ovog projekta trebalo bi sudjelovati minimalno 30 građana.

Građani nam se često obraćaju s pitanjima vezanim uz teme kojima se Zelena akcija bavi, ali koja ne spadaju u kategoriju molbi za pomoć koje rješava naš Zeleni telefon. Građane, na primjer, zanima koji je stav Zelene akcije o nekoj okolišnoj temi, isplati li im se ugradnja solarnog sustava, gdje mogu pronaći upute za kućno kompostiranje, kako se mogu uključiti u rad Zelene akcije itd. Ovakve upite dobivamo u prosjeku dva do tri puta dnevno. Pristižu nam e-mailom, telefonom i putem društvenih mreža, a nerijetko građani i osobno, bez najave, navraćaju u naše prostorije (učestalost takvih posjeta se, dakako, smanjila s pojavom pandemije, ali sada ih je opet sve više). Zelena akcija će i u 2023. nastaviti direktno komunicirati s građanima te očekujemo da će biti ostvareno minimalno 600 kontakata - telefonom, e-mailom, putem društvenih mreža te kroz posjete građana našim prostorijama.

U 2023. godini ćemo nastaviti aktivno sudjelovati u radu Platforme Upgrade, s krajnjim ciljem realizacije interkulturalnog društvenog centra u Zagrebu. U sklopu natječaja prijavljenog na Grad Zagreb, čiji se rezultati još čekaju, planiramo organizirati 1 radionicu repair/reuse cafee, 1 filmsku projekciju s razgovorom i sudjelovati u 2 javna događanja. Sudjelovat ćemo i na 5 sastanaka Platforme.

Zeleni telefon besplatni servis za građane nastavit će primati prijave i riješavati prijavljene slučajeve građana u okolišu te upoznavati građane s radom i ingerencijama nadležnih institucija. Pružati ćemo pomoć raznim

građanskim inicijativama i udrugama. Planiramo zaprimiti barem 1200 prijava građana. Sudjelovanje u komentiranju prostorno-planskih dokumenata.

Sudjelovati ćemo na sastancima i izmjenama informacija s Mrežom Zelenih telefona.

Nastavak projekta: Novi alati za suradnju građana i uprave u pitanjima okoliša u Hrvatskoj s partnerom u projektu Unabhangiges Institut fur Umweltfragen (UFU)

Sastanci Steering grupe, redoviti mjesečni sastanci s partnerom (svakog prvog u mjesecu), razvoj i praćenje mobilne aplikacije s programerom u skladu s potrebama ciljne grupe, testiranje i ispravke grešaka mobilne aplikacije.

Agencija za mobilnost i programe EU u odjelu za obrazovanje odraslih, odobrila nam je Akreditaciju na 5 godina za stručno osposobljavanje zaposlenika, volontera i vanjskih stručnjaka ZA koji sudjeluju u edukacija ZA i na taj način ćemo u 5 godina interno ojačati kapacitete i povećati znanja zaposlenika na području obrazovanja o klimatskoj i društvenoj pravdi, osmišljavanju kampanja i novih participativnih metodologija koje doprinose svim aspektima našeg rada. U 2023. u sklopu prve godine projekta planirano je minimalno 5 edukacija za 10 zaposlenika i volontera ZA.

Što se tiče razvoja reuse/repair centra u prostorijama Zelene akcije, u 2022. godini smo dobili Erasmus+ projekt strateškog partnerstva jačanja kapaciteta s partnerima iz Srbije (Volonterski centar Vojvodine) i Grčke (Ecological Recycling Society), a dobili smo i projekt na CERV natječaju pod nazivom "Communities go circular" s partnerima iz Italije (ZW Italy), Istre (Zelena Istra) i Slovenije (Zero Waste Slovenija i KNOF)

U sklopu oba projekta ćemo jačati interne kapacitete organizacija za rad na temi ponovne uporabe, putovati na studijska putovanja, projektne aktivnosti i sastanke u Srbiju, Grčku, Italiju i Sloveniju, te ćemo započeti s organizacijom radionica popravaka malih kućanskih aparata i namještaja, od kojih ćemo u 2023. godini održati minimalno tri. Također, organizirati ćemo minimalno 7 radionica razmjene odjeće (SWAP party) i minimalno 3 radionice popravljivanja bicikala. Budžetom iz CERV projekta opremit ćemo i naš reuse centar potrebnim alatom i namještajem za održavanje radionica za građane. Također, u sklopu CERV projekta ćemo u 2023. organizirati 1. "Festival ponovne uporabe" s nekoliko radionica popravljivanja/ponovne uporabe za građane, razmjena predmeta i odjeće, projekcijom filmova i online edukativnom kampanjom.

Također, članica smo zadruge Humana Zagreb koja radi iznimno korisne stvari vezane za recikliranje i ponovnu uporabu tekstilnog otpada te s njima također u 2023. godini namjeravamo nastaviti i unaprijediti suradnju. Sudjelovat ćemo na godišnjoj Skupštini, barem na još 2 sastanka sa zadrugarima te imati barem 1 zajedničku aktivnost, a nastaviti ćemo i prikupljati tekstil u spremniku kojeg smo ove godine postavili u našem dvorišnom prostoru. Nastavit ćemo djelovati i u radnim tijelima europskih i svjetskih mreža koje se bave otpadom poput Zero Waste Europe, Rethink Plastic Alliance, Break Free From Plastic Movement, IPEN, European Environmental Bureau te Friends of the Earth Europe.

U 2023. godini Dora Sivka nastavit će aktivno sudjelovati u ime Zelene akcije u upravnom odboru mreže CEE Bankwatch. To će uključivati nekoliko sastanaka mjesečno, kao i strateška planiranja i godišnju skupštinu.

U 2023. članica Aktivističke grupe nastavit će biti u upravnom odboru mreže Young Friends of the Earth Europe, u kojem će voditi mrežu i planirati kampanje i događanja, te razvoj mreže. Ona i nekoliko drugih članova Aktivističke grupe prisustvovat će treninzima, ljetnom kampu i godišnjoj skupštini mreže.

Nekoliko članova tima Zelene akcije nastavit će s radom na projektu ISELE čije je cilj osnaživanje grupa i udruga za stvaranje vodstvenih pokreta. Mjesečno će se sastajati s ostalim projektnim partnerima

U srpnju 2023. godine izaći će priručnik i kurikulum za "vodstvene pokrete" u sklopu ISELE projekta. Također će biti predstavljeni online i digitalni alati za nastavak rada na temi. Projektni tim sastat će se u Briselu na završnoj konferenciji koja će služiti kao diseminacija rezultata projekta, fizički će sudjelovati 20ak ljudi, a u online obliku više od 50.

U listopadu i studenom 2023. godine održat će se tradicionalni Jesenski eko seminar, serija predavanja o osnovnim temama zaštite okoliša poput klimatskih promjena, prometa, bioraznolikosti, gospodarenja otpadom, prava okoliša i ekoaktivizma, namijenjena svim zainteresiranima, očekuje se sudjelovanje preko

100 ljudi. Na kraju seminara održat će dvodnevna vikend radionica na kojoj će 15ak polaznika naučiti osnove aktivističkog organiziranja.

U travnju 2022. godine održat će se jubilarni 10. Okolišni filmski festival koji će organizirati Aktivistička grupa Zelene akcije. Na trodnevnom događanju na temu ekofeminizma prikazat će se filmovi te organizirati tribine i radionice, u suradnji s umjetnicima, srednjim školama i ostalim udrugama civilnog društva. Očekuje se sudjelovanje preko 250 ljudi.

5. Stvaranje modela otpornosti i održivosti civilnoga društva

I u narednom periodu nastaviti ćemo doradivati popis znanja i vještina tima Zelene akcije što će poslužiti i kao baza za mentorstvo svi ostalim organizacijama koje povezuje tema okoliša i klimatskih promjena. Spomenuti popis znanja i vještina Zelene akcije nalazi se na web stranici Zelene akcije (edukacije Zelene akcije), a između ostalog služiti će i za uspostavljanje partnerstva i umrežavanja s drugim organizacijama iz Hrvatske, regije i šire. Također, web stranica Zelene akcije napokon je osvježena te će Baza znanja nakon što je dobila više vidljivosti i prostora biti redovito punjena novim sadržajima.

Direktna uloga i veza sa našim specifičnim ciljem strateškog cilja 4. Razvijen i ojačan okolišni aktivizam te pokret u regiji i RH, doprinosi osnaživanju okolišnih organizacija u RH u svrhu održivog i otpornog okolišnog pokreta u RH te nam je to jedan od prioriteta u 2023. kao što je bila i prošle godine. Pitanje klimatskih promjena, ali i trenutne energetske krize biti će u fokusu našeg djelovanja. Nakon objavljene studije za napuštanje plina u RH do 2035. godine fokusirati ćemo naše aktivnosti te objavljevati modele te informirati javnost o prednostima napuštanja fosilnih goriva.

Proširena iskustva, znanja i prakse Zelene akcije radi osnaživanja aktivista i aktivistkinja, inicijativa i organizacija civilnog društva kroz intersekcionalni pristup, te ojačane i povezane aktivističke i okolišne mreže u RH i regiji, posebno Zeleni forum, SEENET i Young Friends of the Earth Europe neki su od glavnih ciljeva.

Koordinacija i sudjelovanje u radu nacionalnih te međunarodnih mreža okolišnih organizacija uvijek je prioritet Zelene akcije. Poticati ćemo dodatno umrežavanje okolišnih organizacija kroz nacionalnu mrežu Zeleni forum kako bi zajedno prenosili iskustva i nove metode prakse održivosti same organizacije. Posebice sa fokusom na financijsku održivost organizacija te prilagodbe novom kontekstu. Zelena akcija je spremna svoje iskustvo sa individualnim fundraisingom te crowdfunding kampanjama prenositi ostalim organizacijama te osigurati prostore razmjene iskustava i promišljanja novih modela financiranja. I u 2023. godini pokušati ćemo napraviti ad-hoc akciju podrške ili pomoći nekom od branitelja ljudskih prava i okoliša.

No osim što smo spremni prenositi svoje skromno iskustvo u 2023. planiramo napraviti sustavno mapiranje modela partnerskih organizacija iz Friends of the Earth Europe mreže o financijskoj održivosti okolišnih organizacija, a sve kako bi u dogoročnoj perspektivi zadovoljili cilj od minimalno 30% ne projektnog financiranja.

Info centar ZA kao dohodovna aktivnost je također jedan od dugoročnih ciljeva organizacije te u 2023. planiramo pokrenuti proces analize zakonskih prepreka koje stoje na tom putu.

Također, u planu za 2023. je i malo aktivnija komunikacija i strategija prema već postojećim malim donatorima/građanima.

Jesenski Eko-seminar jedan je od najdugotrajnijih edukativnih ciklusa Zelene akcije te se održava više od 25 godina. Svake godine se sastoji od 10-ak predavanja kroz period od dva mjeseca te završava vikend radionicom za najaktivnije sudionike/ce. Na vikend radionici će sudjelovati 20-ak polaznika/ca Eko-seminara te će se tema završne edukacije odabrati u kontekstu bitnih okolišnih tema u tom trenutku.

Također kao Centar znanja, u suradnji sa nekoliko drugih organizacija civilnog društva te nekim od Centara znanja krenuti ćemo u izradu prijedloga modela održivosti i otpornosti civilnog društva u RH. Proces i jasan

okvir biti će dogovoren na prvom sastanku na proljeće 2023. U planu je i širi javni skup Centara znanja na kojem bi se usvojile preporuke te prezentirale javnosti krajem 2023.

Jedan od razloga izrade nove web stranice bilo je i ulaganje u sustav jednostavnijeg online fundraisinga upravo preko našeg web-a, gdje posjetiocu nije potrebno više od nekoliko klikova kako bi donirao organizaciji. Novi web je puno pregledniji i bolji u komunikaciji Baza znanja, ali potrebno je dodatno ulaganje u sustav donacija kako bi što više olakšali građanima da nas podrže.

Tomasa

